

MURÁNSKE NOVINY

6

IV. ROČNÍK • DVOJMESAČNÍK • DECEMBER 2011

0,20 €

MILUJI MURÁŇ

Vážení občania, milí Muránčania !

Už sviatky lásky, pokoja zavítajú zas skoro k nám, pod stromčekom ľudia postoja, otvoria srdcia dokorán. Nech v dome vašom zavládne tiež radosť, že ste spolu, keď rodina si zasadne k štedrovečernému stolu. Blížia sa tie chvíle vianočné, prežite ich v láske, šťastí, harmónii spoločne. Nie sú dôležité dary, ale v novom roku nech sa vám darí. Zdravie nech slúži k spokojnosti a dom aby ste mali vždy plný hostí.

Ing. Roman Goldschmidt, starosta obce

Chýli se k večeru.
Ach, jaké je to slunce!
Ráno vstáva z líných mlh,
Bojuje s jejich cáry až do desáté hodiny.
Pak se teprve zvolna nese na vysoké kopce
a rozdává do údolí svůj nebeský lesk.
Snaží se vypít všechnu rosu země
a ustupuje z nebeských krajin.
Zhasíná svá osvětlení,
klade sa do klínu horám,
kam ho doprovází stádo poslušných beránků.

Za chvíli se tlačí docela chladná tma,
v níž noc letí.
Hory jsou větší, mohutnější
v těch strašidelných stínech.
Obzor, čímsi potrhaný, zničený,
padá do propasti černých polí.

Život slábně, utichá.
V oknech jsou rozeseté svatojánské mušky,
vyzařují do noci světýlka.
Pak zatickne i poslední šum.
Muráň spí.
Její dech měkounce doléhá
jako vzdálená, milostná píseň.

Do ticha hvězdnaté noci
jako by sedmikrásky rozsvěcovaly
svá nebeská světýlka.
A svítí jich zde na tisíce.
V tom čistém horském koutku Slovenska
nebe kvete jejich hořícími průvody.
Dokonce i Mléčná dráha
svým bělavým pruhem
překlenula noc.
Dívám se v úžasu.
To svatí putují k božímu trůnu.
Dokonce vzplála i Venuše a Velký vůz.
Bílý srp měsíce se zatřepotal
ve větvích muráňských lesů.
Vyplnil svou září celou nebeskou klenbu.
Měsíční noc, zbavená plujících mraků,
plně posvítla na celou požeňnanou krajinu.

Pro tyto jedinečné a nezapomenutelné pohledy
miluji tento kraj.

Sylva Knedlová

ZIMNÉ METAMORFÓZY
MURÁŇ OČAMI FOTOGRAFA
ING. MAROŠA DETKA

UZNESENIA**z obecného zastupiteľstva Muráň, ktoré sa konalo dňa 16.11.2011****Uznesenie č. 62/2011**

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie: Hospodárenie obce za I. polrok 2011.

Uznesenie č. 63/2011

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie: Hospodárenie ZŠ s MŠ Muráň za I. polrok 2011.

Uznesenie č. 64/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Úpravu rozpočtu Obce Muráň na r. 2011 nasledovne:

Bežný rozpočet

Bežné príjmy	823 870
Bežné výdavky	
Obec	377 180
Rozpočtová organizácia	
Múzeum	5 000
Rozpočtová organizácia	
ZŠ s MŠ Muráň	412 861
	= 795 041
Prebytok bežného rozpočtu =	28 829

Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy	377 941
Kapitálové výdavky	405 865
Schodok kapitálového rozpočtu	
krytý z finančných operácií	27 924
Finančné operácie	78 903
	21 301
	100 204

Uznesenie č. 65/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Ponuku firmy Brantner Gemer, s.r.o., Rimavská Sobota na odkúpenie VOK v počte 4 ks.

Uznesenie č. 66/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Správu o výchovno - vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2010/2011.

Uznesenie č. 67/2011

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie:

Správu nezávislého audítora o overení konsolidovanej účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2010.

Uznesenie č. 68/2011

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie:

Zvolenie nových členov Rady školy pracujúcej pri Základnej škole s materskou školou Muráň.

Uznesenie č. 69/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Písomnú žiadosť p. Dušana Laboša, bytom Muráň 252, o odpustenie nájmu za mesiace december 2011, január, február, marec 2012 za prevádzkovanie Turistickej ubytovne Muráň, z dôvodu dočasného prerušenia prevádzky.

UZNESENIA**z obecného zastupiteľstva Muráň, ktoré sa konalo dňa 15.12.2011****Uznesenie č. 73/2011**

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Úpravu rozpočtu Obce Muráň na r. 2011 nasledovne:

Bežný rozpočet

Bežné príjmy	828 330
Bežné výdavky	803 164
Prebytok	25 166

Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy	979 867
Kapitálové výdavky	1 011 412
Schodok - 31 545 krytý z finančných operácií	
Finančné operácie	100 204
Hospodárenie celkom	93 825

Uznesenie č. 74/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Úpravu rozpočtu Základnej školy s materskou školou Muráň na r. 2011.

Uznesenie č. 75/2011**Obecné zastupiteľstvo schvaľuje**

VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Muráň na r. 2012 so zapracovanými pripomienkami.

Uznesenie č. 76/2011

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje: Návrh rozpočtu obce Muráň na r. 2012.

Uznesenie č. 77/2011

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie

Návrh rozpočtu obce Muráň na r. 2013 - 2014.

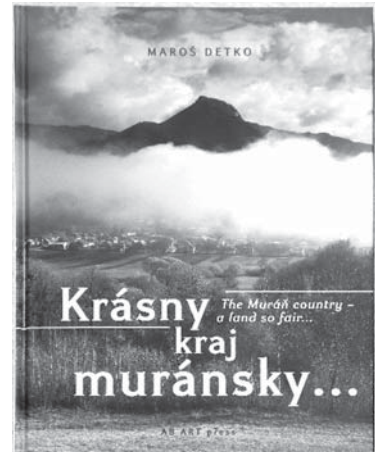
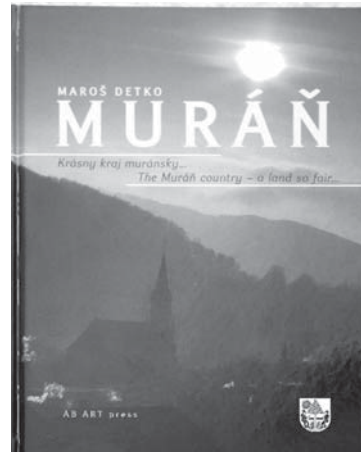
Uznesenie č. 78/2011

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie

Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu viacročného rozpočtu obce Muráň na r. 2012-2014 a k návrhu rozpočtu obce na r. 2012

Uznesenie č. 79/2011

Obecné zastupiteľstvo neschvaľuje: Písomnú žiadosť p. Ing. Antónie Čižmarovej o zníženie poplatku za miestne dane na r. 2012.

Svoju žiakovi a jeho krásnemu dielu venujem veľké poďakovanie

Dnes ty, náš Muráň, veľký sviatok máš, úmornú Detkovu prácu svetu ponúkaš. Naše krásy do knihy nám vložil, by každému, kto ich má rád, takto priblížil. I keď do hôr pre chorobu starší ísť nevládzeme, potešenie, radosť z krásy v knihe si nájdeme. Z úprimného srdca za jeho námahu dnes mu ďakujeme

a tú jeho krásnu knihu do srdca si dajme. Všetkým, čo kedy stretneme, o krásach Muráňa, aj o knihe rozprávajme. Nehanbime sa naše krásy ospevovať, dajme všetkým na vedomie, že náš Muráň, rodné miesto, treba si milovať.

Z úprimného srdca pri krste knihy venuje Marošovi Detkovi jeho učiteľ Juraj Kochjar.

Adventný čas - čas očakávania a svetlo v nás

Prvým symbolickým svetielkom na imaginárnom obecnom adventnom venci bolo uvedenie knižnej publikácie Ing. Maroša Detka pod názvom MURÁŇ, KRÁSNY KRAJ MURÁNSKY (text Peter Glocko) v obradnej sieni 2. decembra 2011. Vianočný stromček na námestí v Muráňi sme slávnostne rozsvietili v 2. adventnú nedeľu 4. decembra 2011 - spevom detí i dospelých, ale aj horúcim čajom a pôstnym „posúškom“. Mikuláš so svojím doprovodom potešil balíčkami mnohé detičky a opäť nasadol do voza s vyparádenými koníkmi. Predvianočné svetlo v nás rozžiariť aj festival vážnej hudby v rámci Revúckych adventných koncertov dňa 16. decembra 2011 v Kostole sv. Juraja v Muráňi s programom barokového súboru Solamente naturali s vystúpením Talianske vianoce..

-RS-

Vianoce detstva

František Bábela

Aj zimy bývali akési iné, vábivo rozprávkové. Zálaha iskrivobieleho snehu bez špiny emisii a úletov. Uzučké chodníky v ňom. Po dvore poletujú prítulné chocholúšky, tradiční hostia z ďalekého severu.

Flakatý primáš, Cigán Pišta pod oknom vpadne svojimi husľami akurát do tohoto napínaveho obradu.

Tak vitaj, Ježiško, vitaj v našom príbytku i v našich srdciach.

Kiežby sa chcel uchýliť do nich, zhrdzavených, rokmi zoschnutých opäť. Aspoň na chvíľu.

(Zo zbierky NEHA)

Na Štedrý večer sviatočná tma sa rozvaľuje po strechách. Z maličkých okien žmurkajú do nej spieňajúce petrolejky. Celý dom rozváňa dobrotami z kuchyne. Obradne podávaná slávnostná večera aj kontrastne nedečakému drobzigu.

A potom tíšina nekonečná zaplaví dom i nádvorie - akoby v strehu. Známý hlas zvonca rozsekne zakliatu chvíľu. Hrmatné zvitanie sa s jedličkou. Odklíňanie darčiekov.

Všetko na svete môže človek zastaviť, každý pohyb, každú búрку..., čo však nikdy nezastaví, čo nikdy nespomalí, je čas. Najmä v starobe si uvedomujeme, spomíname na detstvo, mladosť, vstup do manželstva, kedy sme položili základ svojim rodinám. Prešli sme jarou, letom svojho života a prišla jeseň.

Slávnostné posedenie pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“ sa konalo v posledný októbrový týždeň v sále Kultúrneho domu v Muráni. Jubilanți a ostatní dôchodcovia podpísom do pamätnej knihy potvrdili svoju účasť. Na úvod všetkých prítomných srdečne privítala matrikárika Obecného úradu v Muráni p. Alena Vrbjarová.

Oslavy jesene života

Posedenie spestrili bohatým kultúrnym programom žiaci MŠ a ZŠ pod vedením svojich triednych učiteľov. Choreograficky sa na celom podujatí podieľala Mgr. Janka Murková. Záver patril Ing. Romanovi Goldschmidtovi, starostovi obce, ktorý vo svojom príhovore vyzdvihol jeseň života občanov, lebo čas života je neúprosný svojvoľne farbí vlasy na bielo a brázdí vráskami tvár. Láska, porozumenie a vzájomná úcta pomáhajú prekonať životné prekážky. Každý človek je užitočný. Je prínosom pre spoločnosť. Nikto nežije svoj život len pre seba.

Aj keď nevedomky rozdáva sa svojim deťom, blízkym, príbuzným, robí niečo pre spoločnosť. Aj tým vytvára hodnoty, ktoré sú užitočné pre ľudské spoločenstvo. Koľko pokoja, úspechu a dobrého slova šíri prítomnosť dôchodcu. Je to vzácny dar, ktorý človek potrebuje. Stačí prítomnosť lásky a dobrá vôľa. Toto vedomie môže jeseň života urobiť krásnou a pokojnou. Úcta, láska, porozumenie, trpezlivosť a uznanie autority starších by sa mali premietat' v každodennom živote ako samozrejmosť. Úctu si nemožno načasovať ani naplánovať na jeden me-

siac v roku. Raz budeme všetci starí a po statočne vykonanej práci budeme aj my potrebovať pomoc druhých, rovnako ako ju starší ľudia potrebujú dnes.

Pán starosta obce v mene svojom a v zastúpení obce poďakoval nám za celoživotnú prácu, zaželal pevné zdravie, šťastie a nadšenie pre všetko dobré a krásne, čo nás v živote obklopuje. Po slávnostnom prípitku nasledovalo malé občerstvenie. Vďaka, p. starosta, za slávnostný deň plný uznania, porozumenia. Veľa zdravia, šťastia, lásky a porozumenia prajeme tým občanom, ktorí v roku 2011 dovŕšili 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90 a viac rokov.
Adela Michalská

Tajomstvá Mikuláša odhalené Mikuláš v ZŠ s MŠ v Muráni s puncom =MŠ=

Pani ADELA MICHALSKÁ ešte v čase svojho pedagogického pôsobenia bola „pasovaná“ do roly Deda Mráza a po nežnej revolúcii aj za Mikuláša. Ani v súčasnosti už ako dôchodkyňa nezavesila na kliniec červený plášť deduška s bielou bradou, ktorý 6. decembra rozdáva deťom, deťom i detiskám očakávané mikulášske balíčky.

Pán Mikuláš, koľko rokov už každoročne „oprašujete“ tento nenahraditeľný symbol predvianočného obdobia, aby ste potešili najmä maličkých v materskej škole? „Už viac ako 30 rokov. A to nielen v MŠ, ale aj v ZŠ. Bolo to už tradíciou a samozrejmosťou, že Michalská bude Mikulášom. Na túto rolu som sa veľmi tešila, veď kto by nechcel zažiť s deťmi ich hravú aktivitu, plnú tvorivosti a radosti.“

V maske Mikuláša komunikácii s deťmi zrejme venujete značnú pozornosť. Čo považujete v takejto pozícii za prvoradé? „Kľúčovou otázkou sú vhodné metódy, formy, motivácia a individuálny prístup.“

Ako prijímajú deti muránsku „Adelinu“ mikulášsku show? „Zatiaľ som počula len kladné hodnotenia. Keď ma poznajú deti podľa hlasu na ulici, pozorne počúvajú a potom povedia: „Ty si bola Mikuláš.“ Alebo pri otázke, ako sa volám: Dedo Mráz či Mikuláš, ony vykríknu: Michalská. Proste šťastné deti – spokojní rodičia.“

Pani Adela alias svätý Mikuláš, máte nejaké výnimočné pranie? „Deťom prajem láskavých a tvorivých učiteľov, aby sa školská práca menila na hru a potešenie. Učiteľom poslušné a nadané deti a všetkým spoločne: zdravé Vianoce, šťastie, lásku, veľa darčiekov, pokoj a teplo domova.“

- RS -

Zvon mieru

Takto by som mohla nazvať „Medzinárodný deň veteránov“, ktorým sme aj v našej obci venovali pietnu spomienku.

Ide o obeť ozbrojených konfliktov dvoch svetových vojen a to bez rozdielu či patrili k víťazom alebo porazeným armádam. Tisíce ľudí na celom svete sa v tento deň 11. novembra o 11,11 hod. zišlo, aby reagovalo na výzvu severotalianskeho mesta ROVERETO po skončení 1. svetovej vojny, ktorú iniciovalo Francúzsko v roku 1919 na deň 11. novembra ako „Deň padlých veteránov“.

V roku 2005 sa k tejto výzve pripojilo mesto Ríčan v Česku a iné mestá. Na Slovensku sa k tejto výzve pripojilo mesto Trenčín v roku 2010. Po prvýkrát predstavitelia mesta, klubu vojenských veteránov a OO SZPB zorganizovali pietnu spomienku a stali sa vyzývateľmi pre Slovensko. Tohto roku 2011 sa aj naša obec Muráň a iné obce a mestá na Slovensku pripojili k tejto výzve. Stalo sa tak 11. novembra 2011 o 11. hod. 11. minúte pri pomníku padlých na námestí v Muráni. Za hlaholu zvonov sme položili vence k pomníku padlých, zapálili sviečky a kahance na ich pamiatku, na znak úcty k nim – ZO JDS a ZO SZPB v Muráni.

Tento medzinárodný deň veteránov má tri symboly:

1. Červený kvet poľného maku.
2. Hlas 22. tónového zvonu mieru z návršia mesta Rovereto.
3. Plamene horiacich sviečok, ktoré svietia na pamiatku padlým vojakom, ale aj nám živým na cestu mieru a porozumenia medzi ľuďmi celého sveta.

Kontúrová Alice
predseda ZO JDS

Stretnutie troch generácií pri pesničkách

Dňa 29.11. ožila divadelná sála MsDK v Revúcej. Hostila seniorov, pozvaných hostí, ktorí sa zúčastnili V. ročníka regionálnej prehliadky speváckych skupín pod názvom Stretnutie troch generácií pri pesničkách.

Na úvod sa básňou – vlastnou tvorbou prezentoval Mgr. Juraj Kochjar. Prítomných pozdravila Mgr. Zuzana Homoliaková, predsedníčka OO JDS, MVDr. Eva Cireňová, primátorka mesta a MVDr. Ján Šeševička, poslanec BBSK. Ludové piesne žijú v pamäti ľudí. Pesničkou sa dá povedať všetko, a tak hľadajme to, čo ľudí spája. Radosť, túžbu, ľudskosť, priateľstvo, lásku, múdrosť, kultúru, to všetko seniori odovzdávali vo svojich pesničkách. Speváci vzdali hold a úctu našej krásnej spevavej domovine i svojmu rodisku. Vystúpili súbory z okresu Banská Bystrica, Brezno a Revúca. Stretnutie sa nieslo v lu-

dovom tóne v podaní učiteľského spevokolu zo ZUŠ v Revúcej. Celé podujatie spestrili deti z MŠ Sládkovičova Revúca. Potom sa postupne predstavili: súbor Lipianka z Pohronskej Polhory, DFS Lykoveček z Revúcej, spevácka skupina Superbabičky z Tornale. Uznanie patrí Happy Dance z Revúcej, ktorí vystúpili s moderným spoločenským tancom. Pokračoval spevokol Brezinky z Polomky, spevácka skupina Úsvit z Revúcej, cirkevný evanjelický zbor z Chyžného, spevácka skupina Potešenie z Michalovej a záver patril speváckej skupine Levenda z Muráňa. Celé toto stretnutie bolo umocnené predvianočnou náladou aj vďaka spevákom Levendy pod vedením Mgr. Evy Struhárovej, ktorá záverečnou pesničkou Tichá noc prispeli k dojímavej atmosfére plnej umeleckého zážitku. Nádherné viachlasy mužov a žien z Muráňa si vyslúžili veľký

aplauz.

Srdečná vďaka patrí organizátorom, štredným sponzorom, ktorých podporu si nesmierne vážime. Kytice vďaka patrili MVDr. Eve Cireňovej, moderátorke stretnutia Mgr. Zuzane Homoliakovej. Neskôr sa seniori a hostia premiestnili do kaviar-

ne Alfa, kde sa v priateľskej atmosfére pokračovalo. Nechýbala chutná večera, zákusky, dobré víno a predovšetkým dobrá nálada, ktorá mnohých vtiahla do tanca. Tešíme sa na stretnutie opäť o rok.

Adela Michalská

Niekedy v polovici decembra 1944 vzrušil dedinu rozkaz Nemcov – vyhuboval ho po uliciach miestny bubeník Jozef Volk. Rozkaz ukladal všetkým mužom vo veku od šestnásť do päťdesiatpäť rokov zhromaždiť sa popoludní na námestí. Na presný čas, hodinu, si nepamätám, ale mohlo to byť o druhej, tretej popoludní, lebo bolo ešte celkom vidno. Účasť na zhromaždení bola povinná a ako vždy pri rozkazoch nemeckej brannej moci, vynútená hrozbou – trestom smrti. Viem, že sa nepríjemne cítil dobráčisko Jozef Volk, keď musel v týchto zlých časoch takmer každý oznam svojim spoluobčanom, takmer každé bubnovanie končiť takou zlovestnou výstrahou ako aj teraz: - Kto tento rozkaz neposlúchne a na plác pred obecný dom sa nedostaví, bude zastrelený! – Bum, bum, bum, udrel nakoniec tri razy na bubon a pobral sa spreď nášho domu s tou Jóbovou zvesťou dolu našou ulicou na nižný koniec dediny.

Brať rozkazy Nemcov na ľahkú váhu sa nedalo, život je každému milý. A veľmi by ma zaujímalo, či sa niekto z chlapcov odvážil vtedy na námestie neprísť. Ale vždy sa nájdu odvážlivci. Mnohí sa isto dakde poskrývali a na „plác“ neprišli.

V každom prípade to bol rozkaz nečakaný a ľudí v obci vydesil. Nemali sme tušenie, o čo Nemcom ide, čo od nás chcú. Keď sme s otcom vyšli z domu, zo všetkých dvorov vychádzali chlapci, na ulici hľadkovali ozbrojení vojaci a usmerňovali nás všetkých na námestie. Tam na voľnom priestranstve pred pekárskym obchodom Ďordevičovcov nás zoradovovali do viacnásobného radu čelom k ceste, k budove lesnej správy. Vľavo pred poštu bol v palebnom postavení pripravený nemecký guľomet a celé námestie bolo v obklúčení samopalníkmi. Neveštilo to nič dobrého, len

zváčšovalo náš strach a neistotu...

Keď sme už boli zoradení do niekoľkých radov za sebou, predstúpil pred nás nemecký major. Jeho príhovor nám po česky tlmočil štúply poddôstojník... Pán major, dozvedáme sa od tlmočníka, je znepokojený vyčíňaním partizánov v okolí obce, ich diverznou činnosťou. Viackrát po sebe vyhodili do vzduchu nevelký most na hradskej smerom na Tisovec, tu, neďaleko dediny. Stopy vedú sem, do dediny, do Muráňa. Pán major vyzýva tých, čo to robia, prípadne s partizánmi spolupracujú, aby sa dobrovoľne priznali a vystúpili z radu...

Vzápätí ma začína opantávať predstava možného útoku. Tesne za nastúpenými radmi, za našimi chrbtami je obecná váha. Lenže ja stojím v prvom rade zochi-voči Nemcom. Ale prešuchnúť sa tak dozadu, ukryť sa za bočnú stenu obecnej

váhy, odtiaľ prekĺznuť pozdĺž murovaného plota Ďordevičovcov k potoku, ku dvoru starých Vrabcovcov – Fabovcov. Tam sa už človek ocitne za roh a môže už krytý pokračovať vľavo dolu potokom, ktorý tu po pár metroch prechádza do zúženého štvorhranného kanála a ním preteká popod dvor Remeňarovcov, popod cestu a pri holičstve Ondreja Antala vyúsťuje pod mostom do riečky Muráňky...

Cez obruč nemeckých vojakov si k nám preráža cestu pán farár Lang. Starostlivý duchovný otec Muránčanov, vtedy ešte hlboko veriacich katolíkov. Iste ho ženy zmobilizovali, aby im pomohol zachrániť chlapov pred očakávaným hrdelným súdom nemeckého veliteľstva. Nemci ho prijali zdržanlivo, ale ochotne sa s ním zhovárajú, major sa správa k nemu celkom úctivo. Dlhو debatujú. Dopomohol k našej záchrane?...

(Úryvky zo zbierky DOTYKY)

APEL NA NÁMESTÍ František Bábel

SPOMIENKA NA RÝDZO MURÁNSKE BLUES Hudobníkom Mgr. Petrovi Haluškovi a Jozefovi Kováčovi

Dobiehajúce dni roka prinášajú radosť z ďalšej etapy prežitia medzi blízkymi. Odchádzajúci rok však nesie so sebou aj letargiu a vracajúce sa spomienky na tých, ktorí už nie sú medzi nami. Ja život vnímam ako koreň stromu a jedným jeho korenkom je aj hudba, ktorá nám dáva nielen elán, ale tlmí aj bolesť zo straty ľudského bytia. Dnešná ťažká doba stráca svoje duchovno, našim spomienkam však nezabrání. Verím v človeka, v jeho ľudskosť, v jeho srdcom vnímané a citovo prežívané každodenné tóny. Žiaľ, moji spoluhráčovia Mgr. Peter Haluška (6.11.1951-7.9.2010) a Jozef Kováč (25. 11. 1952 – 13. 12. 2009) už nepočujú melódie života a nebudú rozdávať amatérsku radosť z hudby, ako to bolo v našich hudobných začiatkoch pre dni všedné i sviatočné! V dobe mladosti mojej hudba nebola taká dostupná ako tá dnešná. Svoje myšlienky a túžby sme vkladali do vlastných tónov každodenne v náručí našej rodnej očarujúcej prírody. Ozvenu našich gitarových tónov v dolinách sme cítili hlboko v srdci. Večný spánok mojich dvoch hudobných kolegov nech sprevádza šumenie padajúceho lístia, ich milované rydzo muránske blues.

Ivan Krštieň, st.

S gitarou v popredí Mgr. P. Haluška a J. Kováč v rámci prípravy muránskej hudobnej skupiny na vystúpenie.

Kvíz o novoročné darčeky

Vážení čitatelia, pripravili sme pre vás desať otázok. Odpovede na ne vám pomôžu nájsť Muránske noviny, najmä tie, ktoré vyšli v roku 2011. Traja najrýchlejší čitatelia, ktorí nám všetky správne odpovede doručia do 31. januára 2012, získajú darčeky, pripravené pracovníčkami OÚ v Muráni pod záštitou starostu obce. Mená výhercov a správne odpovede sa dozviete v našich obecných novinách vo februári č. 1/2012.

1. Koľko poslancov tvorí Obecné zastupiteľstvo v Muráni?
2. Kto je už tradičným, teda každoročným víťazom vianočných stolnotených turnajov v Muráni?
3. Ako sa volá MISS UNIVERSE SR 2011, ktorá má aj muránske korene?
4. S ktorým cestovateľom z Fryštáku sa stretli žiaci ZŠ v Muráni vo februári 2011, ktorý im priblížil cestu naprieč Kanadou?
5. Kedy poslednýkrát zatrubil vlak na trati Muráň – Plešivec?
6. Na počesť ktorého slávneho muránskeho rodáka sa konala obecná recitačná súťaž v júni 2011?
7. Uvedte meno absolútneho víťaza školskej speváckej súťaže ľudových piesní pod názvom Slávik Slovenska.
8. Ktorý ročník muránskeho rodea sa bude konať v auguste 2012?
9. Komu bolo uvedené Čestné občianstvo obce Muráň v roku 2011 za rozvoj družobných vzťahov Muráň – Fryšták (ČR)?
10. Ako sa volá autor fotografií, ktorý spolupracuje s našimi obecnými novinami a je úspešným tvorcom kalendárov obce Muráň?

-RS-

Premeny života

Tam hore na vršku chalúpka malá,
drobunké oblôčky, strecha šindlom
pokrytá.
Pred domom záhradka plná kvetov je,
poličko za domom, otec si orie.
Pri riečke na lúke deti si šantia,
radosťné výkriky, plné sú šťastia.

Keď zima príde k nim, vonku ruch
stíchne,
chalúpka ich prijme a pecka ohreje.
Spolu ich je toľko ako včielok v úli,
jeden ku druhému v posteli sa túli.
Cez dlhé večery piesne si spievajú
a staršie ženičky kúdele spriadajú.
Babičke na lone vnúťatá sedia,
rozprávky počúvajú, spolu sa tešia.
I keď biedne žijú, predsa šťastní sú,
za pár dní už teplé lúče im jar zas prinesú.

Tak to bolo v minulosti, dnes je to už
inak,
chalúpku vymenil dom veľký ako hrad.
Rodičia ho stavali, aby pre všetkých
dost miesta v ňom bolo,
aby deťom aj vnúťatám nič tam
nechýbalo.

Život sa však zmenil, prácu nemáš doma,
z niečoho však žiť treba,
v cudzine zarabaš na chleba.
Mysleli si, že po roku či dvoch domov sa
zas vrátia,
mnoho z nich tam ostane, vo svete sa
stratia.

Ten palác doma osirel, chlad vanie
z neho,
túžobne on čaká na gazdu svojho.
V zime babka či deduško v pivnici,
pri teplej pecku sa chúli,
veď ktože ten veľký dom, ktože ho vykúri.
Trpezlivo čakajú, že sa syn či dcéra vráti,
radosť a teplo prinesú a smútok sa stratí.
Je však veľa takých, čo palác predajú
a svojich rodičov do domova dajú.
No presaď starý strom na nové miesto,
veľa suchých konárov potom na ňom
jesto.

Nová zem ho neprijme a on skoro zhynie.
Koľko takých Slovákov dnes po svete sa
túla,
čo vlast ich z domova vyhnala,
bo doma uplatnenie, chleba im nedala.

Napísal Juraj Kochjar v júli 2011

MIKULÁŠSKY PLAMEŇ

Dňa 4. 12. 2011 – sa v telocvični konala súťaž – HASIČSKÁ HRA PLAMEŇ (mikulášska). Jer cieľom súťaže je rozvoj vedomostí, fyzických a morálnych vlastností v oblasti dobrovoľnej ochrany. Stretli sa tu DHZ Muráň, DHZ Jelšava, DHZ Lubeník a DHZ Štítnik. Naše dievčatá (Stela Laurenčíková, Edita Duláková, Nikola Nociarová, Maria Vágnerová, Klaudia Murková, Natálka Jančárová, Petra Laurenčíková, Diana Fedorková, Petra Spišáková, Zuzana Sklenáriková) súťažili v 5-členných družstvách v uzlovej štafete, štafete dvojíc a v polovičnej veľkej štafete. I keď naše „baby“ skončili na 3. a 4. mieste (zo štyroch), treba oceniť, že sa snažili a morálne povzbudzovali aj iné družstvá. Na rozdiel od DHZ Štítnik mali spolu vyšší vek, a preto mali menej výhodových bodov. Nálada bola príjemná, deti sa zabavili a odniesli si sošky a mikulášske balíčky. O príjemné prekvapenie dievčat sa postarala Katarína Krštieňová, ktorá zohnala sponzorské balíčky od pána starostu Ing. R.Goldschmidta. Bola to radosť sledovať na ich tvárach výrazy prekvapenia! Z čoho sa najviac tešili? Určite zo: šiltovky, USB –klúč, baterka a púzdro s perom a ceruzkou.

Mgr Slávka Vrbjárová

Prvýkrát v histórii učebnice zadarmo Pán učiteľ JÚLIUS GAJDOŠ s ôsmakmi v júni 1961

Priložená čiernobiela fotografia sa na prvý pohľad ničím nelíši od iných starších školských záberov, avšak žiaci na nej takmer na konci dráhy svojej povinnej školskej dochádzky dostali v školskom roku 1960/1961 prvýkrát zadarmo učebnice a školské potreby. Dovtedy im ich museli kupovať rodičia, ak mali šťastie! Žiaci si museli na učebnice dávať veľký pozor, lebo keď nemali mladších súrodencov, rodičia sa ich snažili predať. Kníh bolo vtedy málo, a tak úplne nové mali skutočne iba šťastlivci. Moja spomienka siaha až do 1. ročníka. Šlabikár mala iba pani učiteľka, druhý riaditeľova dcéra Zorka Sekerková a tretí bol spoločný. Ten putoval denne nielen po laviciach prvej triedy, ale aj po rodinách, aby rodičia mohli svoje deti trochu viac podučiť v čítaní aj doma. A rodičia boli veľmi snaživí a vynaliezaví. Keď nebol doma šlabikár, učili nás čítať aj z rozprávkových kníh. A akosi nám ten šlabikár ani veľmi nechýbal! Poznám svojich spolužiakov. Nikdy nemali problém s čítaním, dodnes radi čítajú knihy alebo aspoň noviny a časopisy.

Na zábere sú žiaci VIII. A triedy v júni 1961, väčšia polovica z nich boli dochádzajúci, ktorí sa v našich novinách ešte neobjavili. (Radi by sme uverejnili aj fotografiu žiakov VIII. B triedy s triednym učiteľom p. Jurajom Hanuštiakom!) Dievčatá na fotografii zľava: Viera FABOVÁ, Marta SKLENÁRIKOVÁ, Eva MÜLLEROVÁ, Júlia FABOVÁ, Želmíra KIŇOVÁ, Anna ŠKVARKOVÁ, Viera LÁBAJOVÁ, Ľudmila BÁBELOVÁ, Ružena HAJDÚKOVÁ, Mária KRŠTIEŇOVÁ. Na nimi pán učiteľ JÚLIUS GAJDOŠ z Jelšavy. (Česť jeho pamiatke!) Chlapci: Marian HALČIN, Milan MEDERI, Ján VRBJAR, Vladimír KORFANTA, Pavel ŽIAK, František HLODÁK, Jaroslav HOĐÁK, Ľubomír KUBASKO, Ján VALAŠTEK.

-RS-

Vitaj v našej škôlke, milý Mikuláš

Piateho decembra zavítal do MŠ v Muráni Mikuláš. Tomu, že Mikuláš je skutočný, spravdila veria len menšie deti. Mikuláš je pre deti určitou prípravou na Vianoce a do rodiny vnáša príjemnú atmosféru tohto obdobia. Stalo sa už milou tradíciou každoročne organizovať takéto podujatie.

Mikuláš deti do tanca a na pamiatku sa dal s deťmi vyfotografovať a už sa ponáhľal za ďalšími deťmi. Pri rozlúčke upozornil deti, aby poslúchali rodičov aj učiteľov a všetkým poprial šťastné a veselé Vianoce a šťastlivý Nový rok.

Adela Michalská

Mikuláš sa vo dverách objavil s veľkým batohom v sprievode anjela, čerta a lesných zvieratiek. Len čo sa objavil, deti sa zľakli hlavne čerta. Deti pod vedením učiteľiek Vrbjárovovej, Ďurejovej, Mlejovej a Bombovej pripravili bohatý kultúrny program, a tak sa školou ozývali mikulášske básničky. Úspech mali aj Rómovia, ktorí si do svojho programu pripravili tance za doprovodu modernej hudby. Mikuláš je patrónom detí, sprostredkovateľom dobra, ktorý prináša nádielku, darčeky, cukrovinky, hračky, ale aj prútky.

A tak Mikuláš rozdával... Bolo, že to radosť! Deti sa tešili, očká im žiarili a radosť mali aj rodičia. Po rozdání darčiekov pozve

DEŇ JABLKA V ŠKOLE AKCIA V RÁMCI OKTÓBROVÉHO TÝŽDŇA ZDRAVEJ VÝŽIVY

Celý týždeň sa niesol v zdravom duchu, a tak sme 11. októbra 2011 zorganizovali zábavnú akciu zameranú na zdravú výživu pod názvom Deň jablka. Na deti čakal nielen kopec zábavy, ale aj súťaž a upečený koláč. Úvodom sa predstavili žiaci štvrtého ročníka básničkou o jablku: „Nechcem to vraviť naoko, ale zo všetkého najviac milujem jablko. Milujem ho viac než maliny, či kus oravskej slaniny... Dievčatá možno sklame hlboko, ale moja láska je len jablko.“

Deti sme trochu skúšali, či poznajú zásady spojené so zdravou výživou: zdravá strava – pestrá strava, umývanie rúk po návrate domov, po použití WC, pred konzumovaním jedla, jesť treba veľa ovocia a zeleniny. Aby to nemali jednoduché, náročky sme ich mýlili a ony museli nájsť správne odpovede. Očakávaný bol najmä jablkový tanec. Dvojica mala medzi čelami jablko. Počas tanca pri hudbe sme sa veľa nasmiali, deti boli šikovné, lebo jablko nie a nie spadnúť.

Až tri víťazné páry vydržali najdlhšie, robili dokonca aj drepy. A vyhrali: Zojka LUKÁŠOVÁ a Timka VELKOVÁ z 1. ročníka, Lukáš FÁZIK a Frederika ANTALÍKOVÁ zo 4. ročníka a Petka DULÁKOVÁ s Martinom MUŠUKOM z 3. a 2. ročníka. Na deti čakali diplomy a sladká odmena. Na záver žiaci zo Školského klubu detí v Muráni zaspievali pieseň Prší, prší... tak, ako ju nepoznáme. Deti sme pohostili koláčom z vlastnej kuchyne.

Mgr. T. Skubachová
a vych. M. Profantová

„Tak vitaj, Ježiško, vitaj v našom
príbýtku i v našich srdciach.“

František Bábela

„Ďj zimy bývali akési iné. vábivo
rozprávkové. Zálaha iskrivobieleho
snehu bez špiny emisí a úletov.“

František Bábela

Zbor pre občianske záležitosti nie je prežitok

O tom, že ZPOZy v našich obciach i mestách pretrvávajú ešte od čias totality, niet pochýb. Stále časť obyvateľstva sa rozhodne pre občiansky sobáš, hoci najmä nevesty snívajú o kostolných zvonoch, o požehnaní zväzku v chráme. Priznajme si, že aj my radi obdivujeme manželské páry, ktoré po ich vzájomnom ÁNO vyprevádza kňaz. Skvostne zostupujú novomanželia po kostolných schodoch za doprovodu najbližších.

Nemennej romantické sú však aj občianske sobáše. Akýkoľvek sobáš je považovaný za vyššiu hodnotu, ako v súčasnosti už príliš zaužívané predmanželské spoluzitie (na skúšku, na divoko a pod.) Spečatená láska, založenie si rodiny sa aj dnes chápe ako základný pilier nášho spoločenstva. Zbor pre občianske záležitosti stále nie je prežitkom, lebo je neodmysliteľnou súčasťou rôznych občianskych obradov. V Muráni má ZPOZ tiež

už svoju tradíciu, v čase totality však mal výraznejšie postavenie. Hoci sa niektorí zosobášili aj v kostole, povinne ich musel oddať aj sobášiaci, obyčajne predseda MNV, a tak ľudia mali nielen dva sobáše, ale niekedy aj svadby dve: napr. po civilnom menšiu a po cirkevnom honosnú dedinskú svadbu. V čase totality pred rokom 1989 sa nemohol každý sobášiť v kostole. K nim patrili aj učители, ktorí mali nariadené v práci s mládežou podporovať ideológiu vtedy vládnucej strany. A tá velila: práca učiteľa alebo kostol! Neverejná alebo skôr nezverejnená viera v Boha vyriešila síce dilemu, ale mnohí tento zákaz dodnes považujú za nespravodlivosť, za obmedzenie slobody v rozhodovaní o vlastnom živote. Tajne je síce všetko možné, ale zákerní ľudia žijú v každej dobe!

V Muráni už v 70. rokoch sa predsedom ZPOZu stala vtedy

ešte mladá učiteľka ZŠ Mgr. Eva Struhárová, ktorej patrí naša vďaka a úcta za to, že občianske obrady sprevádza hudba v jej podaní už dobrých štyridsať rokov, podobne ako pôsobivý spev ďalších členiek, z ktorých už niektoré nie sú medzi nami. Recitátorkou bolo stredoškolská učiteľka Ružena Hajdúková, ktorá si dodnes pamätá úryvky z poézie, ktorými sa prihovárala šťastným mladomanželom: „Pre lásku samu ľúbte sa, potom milujete láskou, čo trvá, pokým trvá svet!“

-RS-

ŠKRIATKOVINY

V Muránskych novinách č. 5/2011 nám z fotografie na str. 6 (9. ročník 1966/1967) nedopatrením „unikli“ tieto žiaci: HELENKA HOĎÁKOVÁ, EVKA ŽIAKOVÁ a JANKO MACHO. Menovaným i čitateľom sa ospravedľujeme.

Mgr. R. Svoreňová,
šéfredaktorka
Záber troch uvedených
v texte.

OPRÁŠENÉ MURÁNSKE NÁREČIE O KRAŠÚŇE

Dakodí bulo veselši ag džeská. Už koť sa na Viliju vešeralo, ta zvonká bulo pošút' spev deťí. Ďe mali v dome dieuša, ta spievali, že vašej dievke pekňiho muža. Sinovi vinšovali bohatú ženu. Ďe ňemali mladich, ta spievali pobožnie piesne. Ďetom dávali po dvacať filierou a ešte orechov a jablšok. Cigáňom ostrej pálenki zo šervenou paprikou a koreňim, abi bula mocná. Betlehemci sa ušili hrať Betlehem calí agvent. Chodili spievať od vešera až do pounoci. O pounoci išli ľudie do kostela na omšu a betlehemci si stáli s samí predok. Rano na Božuo narodeňá sa chodilo vinšovať. Ďeťi si za vinšovaňá nazháňali hodnie korún a potom si zaňe pokúpili, čo im bulo treba do školi: farbiški, ceruski, písanki. Na Štefana búv bál, dakodí aj svadba, lebo šez agvent bi búu hriech. Medzi svátkami si ľudie nezašinali ňijakú robotu, len sa zháňali na posietki. Ďievki a parobci zháňali pestvá po dčedíne. A vitrimali až do Stariho roku. Na Noví rok rano sa chodilo vinšovať. Po Novom roku na Tri krále sa varili dobre mäsovo gulki. Farár posvätil dom aj stromíka a uš sa mohlo s ňeho trhať, lebo už bulo posväteno. Aj ľudie v Muránu povedá, že na Tri krále o krok ďalej. To má znamenat, že už je dlkší deň ag do Krašúna.

Zaznamenala Margita Hajdúková v auguste 1968

V minulosti svadby bývali hlavne v zime. Na zábere sú zoradení svadobníci na kostolných schodoch po sobáší manželov Strakovcov. Pán Jozef (Pubo) Straka bol prvým knihovníkom v obci Muráň. Jeho manželka Mária, kým vážne neonemocnela po strate vytúženého nenarodeného, jediného dieťaťa, bola vyhľadávanou krajčírkou, podobne ako jej svokor Jozef Straka vychýreným pánskym krajčírom.

Na zábere občiansky sobáš Marty (rod. Sklenárikovej) a Ing. Jána Hrbála. Recitátorka R. Hajdúková.

ĽUDIA Z 19. STOROČIA Príbehy narodených pred rokom 1900

Opäť prišiel čas Vianoc, čas vône ihličia, čas nádeje, čas radosti detí, ale aj čas spomienok. Nechajme v tejto chvíli prevrátiť p. Martina Halušku od Pekara, spomínať na rodičov, rodičovskú lásku a ich životnú cestu.

Moja mama Zuzana Halušková, rodená Olesová uzrela svetlo sveta 13. 7. 1898 a otec Pavel Haluška 6.1.1896. Obaja sa narodili v Muráni, kde prežili svoje detstvo, mladosť i starobu. Z toho vzťahu sme sa narodili dvaja súrodenci, sestra Mária, vydatá Spišáková nar. 8.3. 1924 a ja Martin Haluška nar. 3. 2. 1928. Aj my sme sa narodili v Muráni. Sestra zomrela v roku 2007 a ja som celý svoj život zostal verný Muránu. Som Muránčan.

Moji rodičia? Matka bola domáca, ale pracovala aj ako robotníčka na Píle v Muráni pri sezónnych prácach. Rez nosili do pece pri kúrení. Bolo to v roku 1920. Pracovala pre firmu Fabank. Matku si Pán Boh povolal k sebe 12. 8. 1980 ako 82 ročnú. Skončil sa život jednoduchej ženy, matky, ktorá nadovšetko milovala život, mala šlachetné srdce, otvorené pre každého. Bola pracovitá emocionálna, komunikatívna. Skončila 6 tried ľudových za Rakúsko - Uhorska po maďarsky. Bola veľmi sčítaná. U nás sa stále schádzali ľudia a mama im predčítavala Pravdu

chudoby. Rozprávala typickým muránskym nárečím. Mala rada ľudové piesne. Pri spomienke na matku sa mi vynorí obraz jej postavy a krásny zvonivý hlas pri speve. Medzi jej najobľúbenejšie piesne patrila aj táto: Na muránskej veľkej veži už dávno odbilo dvanásť hodín, ja sa tade prechodím, veľký žiaľ v srdci nosím...

Môj otec bol kočišom. Mali sme vlastné kone, s ktorými otec chodil do furmanky na drevo. Ľuďom všemožne pomáhal, keď orali alebo pri zväžaní sena. Pracoval v Cobursovských lesoch za 1. ČSR, za prezidenta J.G. Masaryka. Otec zomrel mladý náhle, nečakane 19. 6. 1938 ako 42 ročný na mizerére- zauzlenie čriev. Ja som mal otca veľmi rád, najmä vtedy, keď ako kočíš nosil skaly na cesty a zobral ma na voz. Bola to veľká pasia pre 6-7 ročného chlapca. Ako človek bol veľmi dobrý, priateľský, veselej povahy. Jeho pracovitosť nám po jeho smrti veľmi chýbala. Rodičia nám dali vzdelanie. Ja som vyštudoval konzervatórium. Ale žilo sa nám ťažko.

Prvý dom, v ktorom sme bývali, bol po Benčíkovi, mäsiarovi. Už zbúrany, ale asi tam, kde bývajú Senkovci - Milan a Božena. Druhý dom, ktorý postavili rodičia, je ten dnešný v rokoch 1925- 26, kde teraz bývam so svojou manželkou Martou. Najprv sme mali len kuchyňu s izbou,

ale postupne sme si prispôbili, rozšírili a zveľadili. Doma sme mali kravu, sliepky, prasa a 1 ha pôdy. Sadili sme. Môžem povedať, že sme neboli odkázaní na pomoc druhých. Boli sme si sebestační. Zemiaky boli našim hlavným jedlo. Múku a cukor sme kupovali v obchode. Áno. Do nás sa ľudovo volalo do Pekara a po otcovej smrti do Pekarky. Dlhé roky som skúmal,

prečo do Pekara, ale nedošiel som k prijateľnému záveru.

S láskou spomínam na svojich rodičov a sestru. Obyčajný, jednoduchý román, prepletený chvíľami radosti, pohody a šťastia s chvíľami trápenia, starostí, ale i ťažkých životných skúšok môžem založiť do knižnice spomienok.

Adela Michalská

Pavel Haluška v roku 1920 ako 24 ročný

Záber z roku 1964. Zuzana Halušková s vnúčatami Ľubkom a Alenkou.

Z Muráňa cez divoké rieky Kanady až na Košický maratón mieru (MMM)

Na 87. maratón v uliciach Košíc

Nikdy by som nebol pomyslel, že sa človek môže tak dokonale zmeniť. Nemyslím tým zmenu výzoru, lež mentálnu zmenu, avšak s tým súvisiacu aj zmenu fyzickú. Týka sa to môjho dávneho priateľa z Muráňa Lacka Kováča. Nikdy by som si nebol pomyslel, že mu prídem raz fandiť na Medzinárodný maratón mieru do Košíc, ako sa to stalo minulý rok na 87. ročníku. Bol to v tom roku jeho veľký maratón. Pricestoval naň až z hlavného mesta Kanady Ottawy, kde teraz žije. Držal som mu palce, a tak zabehol pod 4 a pol hodiny, ako si bol predsavzal.

Tento rok na 88. ročníku si znovu zopakoval účasť. Opäť som sa chystal mu prísť fandiť, tentokrát ma však postihla nejaká nehoda, a tak som nemohol prísť. Jeho fanklub bol však obstojný. Kopa priateľov a známych.

slav Kováč ako aj jeho manželka Eva rodená Strmeňová. Ak by neexistovala pôrodnica v Revúcej aj Lacko by si mohol hovoriť „rodilý“ Muráčan. Podobne ako aj my mnohí ďalší pozdejšie narodení. Takto máme ako aj Lacko v rodnom liste miesto narodenia Revúcu, hoci útle detstvo sme strávili v Muráni. Lacko po narodení dňa 6. októbra 1962 dýchal muránsky vzduch v svojej mamičky Evky, svojej starej mamy Valérie a ešte aj u svojej vtedy 90 ročnej prastarej mamy Antónie Bozákovej. Po skončení materskej dovolenky sa musela mamička Eva vrátiť do Košíc. Lacko si ešte chvíľu užíval Muráňa so svojou starou a prastarou mamou. Potom, keď prišiel k rodičom, stal sa z neho Košičan ako remeň. Vychodil tu všetky školy. Od materskej cez základnú až po elektrotechnickú priemyslovku. Ale

rážku. Celý Lackov výzor evokoval hocičo iné, len nie zdatného športovca. Útla postavička, s hustými kučeravými vlasmi, s okuliarmi na nose predstavovala typického knihomola, kockáča. No úplný Bill Gates. Lacko bol vynikajúci žiak, s ohromným prehľadom, ako som neskôr zistil aj veľmi vytrvalý, dôsledný. Všetko robil so zanietím, aj tú lesnú prácu, hoci nemal žiadne skúsenosti a aj menej sily. Obrovské nadšenie prišlo potom, keď som mu ukázal nejaké jaskyne. Jaskyniarstvo ho úplne vzalo. Počas vysokoškolského štúdia sme trávili skoro každú voľnú chvíľu skúmaním a objavovaním Muránskych jaskýň. V Tisovci existovala jaskyniarska skupina združujúca dobrovoľných jaskyniarov pod vedením Ing. S. Kámena. Do tejto skupiny nás postupne vstúpilo niekoľko nadšencov z Muráňa, medzi nimi samozrejme aj Lacko. Venoval sa jaskyniam s ohromným nadšením, vypracoval sa z neho úplný líder jaskyniarov. Neúnavne zameriaval a zakresľoval jaskynné plány, zháňal všemožné materiály od zmienok o jaskyniach po lesné hospodárske mapy. Mnohé jaskyne sa nám podarilo znovu nájsť, aj keď boli už mnoho rokov zabudnuté. Do jaskýň sme chodili v lete aj v zime a za každého počasia. Neskôr sa Lacovi zdala činnosť tisovských jaskyniarov málo aktívna, a viac ho zaujímalo skúmať územie Muránskej planiny ako Tisovský kras. Inicialoval potom vznik samostatnej jaskyniarskej skupiny v Muráni, združujúcej Muráncanov a Revúčanov. Ako základňa slúžil vtedy už prázdný dom, po jeho starej mame Strmeňovej, oproti Novej ulice. Prespávali tu priatelia a spolužiaci z Košíc, ktorých nakazili svojím entuziazmom. Ti začali spolu s ním prichádzať na jaskyniarske akcie a Muráň im úplne učaroval.

Pokračovanie na strane 8

OCENENÝ FUTBALISTA V ROKU 2011

Pri príležitosti Dní obce Muráň (16. – 18. 9. 2011) bola udelená Cena starostu obce Muráň aj p. MILOŠOVI SENKOVI z Muránskej Lehoty za reprezentáciu obce Muráň vo futbale. Na zábere tretí zľava. V mene fanúšikov TJ Tatran Muráň mu k udeleniu ocenenia srdečne blahoželáme.

Hodnotíme jesennú časť OBfZ – I. trieda

Býva dobrým zvykom každého hospodára, že na konci roka zhodnotí uplynulé obdobie. Tak to robíme aj my cestou našich novín, kde sme dali priestor sa vyjadriť garantovi futbalu v Muráni Ing. Romanovi Goldschmidtovi.

Pohľad na výsledky a tabuľku vyjadrujú súčasnú situáciu v našom futbale. Ukazuje na veľmi nevyrovnané výkony a zvlášť na debakle. Prečo je tomu tak? Znela prvá otázka:

Ing. Roman Goldschmidt: „Súvisí to už so samostatnou prípravou na nový ročník. Prestávka bola veľmi krátka, do toho prišli dovolenky, a tak iba minifutbalový turnaj o pohár starostu obce nemohol pripraviť hráčov na dlhodobejšiu záťaž. Hoci káder bol veľký, účasť na tréningoch bola priam nulová. Chýbala zohratosť v obrane, organizácia hry, v každom zápase bola iná zostava, čoho výsledkom bolo množstvo obdržaných gólov.“

Nebola to aj disciplína a prístup k zápasom?: „Veľmi pokrívka prístup a príprava k zápasom. Hráči sú v tomto smere nezodpovední nielen voči sebe, ale aj kolektívu a divákovi, ktorých je čoraz menej. Nemôže sa predsa stať, aby pred zápasom bola porušená životospráva, nevyšpatosť, požívanie alkoholických nápojov, nasledujúca neospravedlnená neúčasť a časté absencie kľúčových hráčov. Aj keď sme káder omladili, snaha bola, ale chýbala zohratosť, taktická disciplína, ktorou nedodržaním sme doma dostali zbytočné 4 body v zápase s Bátkou a Kráľom, kedy rozhodujúce góly sme obdržali v nastavenom čase. Samozrejme, že v samotnej hre sa prejavili i nedostatky v príprave,

Výsledky v jesennej časti:

Klenovec – Muráň	3:0
Muráň – Sirk	2:1
Revúčka – Muráň	5:0
Muráň – Stárňa	2:1
Jeľšava – Muráň	5:1
Muráň – V. Teriakovce	1:3
Lubeník – Muráň	5:1
Muráň – Bátka	3:3
Gem . Ves – Muráň	0:2
Ožďany – Muráň	0:1
Muráň – R. Janovce	0:2
Gemer – Muráň	5:0
Muráň – Kráľ	2:3

kondícii, tréningoch, kedy hráčom chýbala istota, zbytočná strata lôpt, rýchlosť a presnosť. Nestačí si len o sebe myslieť, že sme najlepší, nenahraditeľní „majstri sveta“, – ktorí nemusia dodržiavať dohodnuté taktické pokyny od trénera, že zápas sa hrá dovtedy, pokiaľ ho rozhodca neukončí, že rozhodca je „pánom“ na ihrisku a že záznaky sa nekonajú. Jedným z neduhov, ktoré neprispeli k pokoju, je aj správanie sa hráčov nielen k sebe samým, ale aj k súperovi, rozhodcovi a divákovi. Nie div, že sme mali aj veľa žltých a červených kariet, čo malo následné oslabenie družstva, zmeny v zostave, neistotu a pod.“

Ale aj počet strelených gólov je mizéria, čo vy na to? „Vplyv na hru útoku mal aj výpadok zraneného Matajza a nechut' Vavreka pokračovať v aktívnej činnosti, nezohratosť nových hráčov a časté zmeny v zostave, čo prispelo k takej slabej produktivite. Najlepším strelcom sa tak stal nestarnúci J. Velk so 4 gólmi, ktorého nasledujú Matajz a Ďurej s 2 gólmi, Hrbáľ, Hudák, Švoňavec, Goldschmidt a Velk ml. po jednom góle.“

A čo budúcnosť? „Hráčov máme dostatok, bude len na nich, ako sa postavia k zodpovednosti a prístupu v tréningovom procese a k zápasom. Materiálna vybavenosť je dobrá, chýbajú však adekvátne sociálne zariadenia, ktoré sú výtkou OBfZ – máme najhoršie v súťaži. Touto otázkou ako to zlepšiť sa zaoberá aj obecné zastupiteľstvo, pretože vybudovanie týchto zariadení patrí k prezentácii obce.“

Ďakujem za rozhovor a prajem viac pohody a úspechov v budúcnosti.

Pavol Mláky

POZVÁNKA

Dňa 27.12.2011 o 16. hodine sa uskutoční v telocvični ZŠ v Muráni V. ročník Vianočného stolnotenisového turnaja. Štartovné je 0,50 €.

Športová komisia pri OÚ

Eaton Canion na riekach Du Sable- Caniapiscou- Koksok 2009

Povzbudzovali, ale asi nie až tak ako ja, pretože Lacko zabehol o pol hodiny pomalšie ako vlani. Ako mi neskôr hovoril, bolo dosť horúco napriek tomu, že fúkal silný vietor. Chvíľu ho bolela aj natiahnutá šľacha, to však po desiatich kilometroch prekonal. Čo bolo však horšie, organizátori asi neboli pripravení až na takú hojnú účasť bežcov, keď sa ich prihlásilo asi o 2 tisícky viac ako vlani. Minulo sa všetko občasťvenie pre bežcov, a tak keď dobehol k občerstvovacej stanici v očakávaní príjemného osvieženia, čakali ho len prázdne poháriky. To dosť otrasie morálkou, ale napriek tomu to nevzdal a maratón dokončil. Na október nezvykle teplé počasie sa však podpísalo na časoch tých najlepších, ktoré boli všeobecne horšie ako po iné roky.

Laco priletel už týždeň pred štartom k svojim rodičom do Košíc. Mimochodom obaja rodičia sú rodení Muráncania. Pán Ing. Ladi-

aj ako vysokoškolák zostal verný Košiciam. Vyštudoval Elektrotechnickú fakultu Vysokej školy technickej v Košiciach. Vtedy nás na uvedenej fakulte študovala aj pekná hrdka z Muráňa. Okrem mňa napr. Ferko Lukáš, Marián Bábela a Palko Kochjar ako aj ďalší. Na celej VŠT nás už potom bola celá kopa.

Počas školských rokov Laco trávil všetky prázdniny v Muráni a tak si ho obľúbil, že aj dnes ho považuje za rodny kraj. Cez jedny také školské prázdniny som sa s ním aj spoznal. Bolo to na letnej brigáde na lesoch. Pár študentov nás pracovalo v Hrdzavom pri čistení chodníkov, oprave odrážok na lesných cestách a upratovaní haluziny po ťažbe. Jedného dňa nám prideliť nového kolegu. Bol to Lacko, vystrojený maličkou sekerkou, ktorá vyvolávala salvy smiechu u priateľov. Bodaj by nie, vôbec to nebol nástroj, ktorým by sa dal zotáť mladý smrek vhodný napr. na od-

Životné cesty 2011

Narodili sa
 Kristián Anderko
 Annamária Mušuková
 Kamil Mušuka
 Dominik Dulák
 Miroslava Sukeníková
 Kevin Cibula
 Bibiana Machová
 Terézia Mušuková
 Andrej Šiman
 Apolena Švonavcová
 Lukáš Hlodák
 Patrik Laurenčík
 Natália Duláková
 Nela Dulajová
 Soňa Mušuková
 Matúš Makróczy
 Štefan Vrbjár
 Eliška Matajzová
 Daniela Mušuková

Uzavreli manželstvo
 Štefan Vrbjár

– Veronika Vrancová
 Roman Mušuka
 – Helena Duláková
 Dušan Mušuka
 – Kvetoslava Dulajová
 Igor Wiesenganger
 – Dana Kissová

Rozlúčili sme sa
 Justína Mušuková
 František Soják
 Václav Spišák
 Ondrej Šuhaj
 Anna Baksová
 Ján Bútora
 Michal Šara
 Juliana Sklenáriková
 Mária Lukašová
 Gejza Mušuka
 Milan Kotzman
 Ján Hajdúk
 Július Frandel
 Karol Kubica

František Kochjar
 Peter Mušuka

JUBILANTI 2011

90 rokov
 Eduard Kotzman

85 rokov
 Zuzana Grendová
 Ladislav Orban
 Anna Šimanová

80 rokov
 Pavel Kochjar
 Alžbeta Hrbálová
 Agnesa Beňová
 Vojtech Paluš
 Mária Spišáková
 Pavel Sklenárik

75 rokov
 Paulína Uhlárová
 Magdaléna Kochjarová
 Ján Berzety

70 rokov
 Ján Haluška
 Július Berzety
 Matej Baksa
 Magdaléna Laurenčíková

Ludovít Mušuka
 Paulína Duláková
 Mária Chocholová
 František Senko
 Ján Ilko

65 rokov
 Priška Forgáčová
 Helena Anderková
 Ján Gilk
 Alžbeta Halušková
 Emil Huťan
 Magdaléna Forróová
 Mária Berzetyová
 Juraj Dulaj
 Ružena Cvernová
 Magdaléna Rybárová
 Oľga Spišáková

Ján Berente
 František Frandel
 Pavel Dendeši
 Gizela Kissová

60 rokov
 Štefan Cibula
 Ľubomír Jamrich
 Božena Krštieňová
 Ľubica Šuhajová
 Drahomíra Sliacka
 Juraj Beňo
 Oľga Borošová
 Viera Štajerová
 Eva Berenteová
 Lýdia Frandelová
 Ľubomír Adamec
 Božena Belková
 Adela Michalská
 Želmíra Štefaňárová
 Zdenka Sklenáriková
 Slavomíra Kubišová
 Katarína Matajzová

Oslávili abrahámoviny Blahoželáme 50 ročným Muráčanom!

„Čože je to päťdesiatka...“ – spieva sa v jednej z ľudovej slovenskej pesničky. Pravdou je, že práve päťdesiatnici sa často zaraďujú medzi najaktívnejších ľudí produktívneho veku a navyše s bohatými praktickými skúsenosťami. V súčasnosti päťdesiatničky stále dbajú o seba, mnohé sú schopné presadiť sa doma i v zahraničí, ale muži – tí majú ešte otvorené dvere do každej oblasti nášho života.

A prečo päťdesiatiny nazývame abrahámovinami? Súvisí to údajne s biblickým menom hebrejského pôvodu Abrahám, čo znamená vznešený otec. Je to vlastne postava zo Starého zákona, Abrahám je považovaný za symbol aktívnej viery. Počúval Božiu výzvu, opustil krajinu a vydal sa na neznáme cesty, dokonca v staršom veku stal sa ešte otcom. Teda 50 ročný človek je nielen aktívny, rozvážny, ale aj odvážny. Je ešte schopný zvládnuť boj s rôznymi nástrahami života, uplatniť svoju pevnú vôľu na všetkých postoch.

Medzi 15-timi občanmi, ktorí v roku 2011 oslávili svoje abrahámoviny, sú tzv. januárovci: DUŠAN DULAJ a JÁN URDA, marcovci: VIERA KÁLOVCOVÁ a MARTIN HEPKA, júnovci: BOŽENA KUCUKOVÁ a ALENA VRBJAROVÁ augustovci: MÁRIA OLEJNÍKOVÁ, JANKA KELLEROVÁ a NADEŽDA DULÁKOVÁ, septembrovci: JÁN KRŠTIEŇ a MILAN ŠIMAN, novembrovci: Ing. PAVEL KOCHJAR, Mgr. MIROSLAV SKLENÁRIK, BELO BEŇO a decembrovci: oslávenkyňa je SLÁVKA VRBJAROVÁ. K ich okrúhlym tohoročným narodeninám im želáme hlavne dobré zdravie, splnenie vlastných osobných predšavzatí a tiež mnoho rodinných i pracovných úspechov.

-RS-

Z Muráňa cez divoké rieky Kanady až na Košický maratón mieru (MMM)

Pokračovanie zo strany 7

Tak sa k jaskyniam dostal aj napr. Karol Merta, ktorý si neskôr kúpil aj chalupu v Muráni, kde chalupárči dodnes so svojou rodinou. Občas si ešte aj zajaskyniarči.

Lacovi tak učaril Muráň, že keď skončil školu a oženil sa, našiel si prácu v SMZ Lubeník. Chvilu býval s manželkou v starorodičovskom dome v Muráni, neskôr sa však presťahoval do Revúcej. Jedného dňa v roku 1992 sa rozhodol, že mu bude lepšie za morom v Kanade. Znovu so zánietením sebe vlastným resp. tvrdohlavo uskutočnil svoj zámer a presťahoval sa do Kanady. Najprv odišiel sám do Toronto, aby si tam našiel zamestnanie a pripravil pôdu pre presťahovanie celej svojej rodiny. Neskôr sa všetci presťahovali do Ottawy. Pracoval v rôznych softwarových firmách. V Kanade, aspoň vo východnej časti, kde sa nachádzal, je jaskýň málo a na žiadnych jaskyniarov nenarazil. Jaskyniarčenie sa nedalo praktizovať. Avšak celé územie je posiate jazerami a riekami, obklopeným nádhernými hustými lesem. Priatelja ho občas vzali na kanoistický výlet na neďaleké jazerá. Toto mu tak učarilo, že sa ako vždy do toho naplno a neúnavne pustil. Vstúpil do kanoistického klubu a začal sa učiť všetkému potrebnému k tomuto športu. Začal spoznávať krásy Algonquinského národného parku. A znova, ako v období jaskyniarčenia, venuje tomu každú voľnú chvíľu.

Tu zrejme začína tá veľká premena vo vymakaného športovca. Vytrvalé pádlovanie posilňuje hlavne svaly na rukách je občas vystriedané portázovaním t.j. prenášaním kánoe a všetkej výbavy na hlave, cez lesy a skaly k ďalšiemu jazeru, alebo pokojnej rieke. To je zase poriadna makačka na nohy. Samozrejme, keď sa Laco do niečoho pustí, nepozná žiadne obmedzenia. Z pokojnej hladiny jazier začal pokukovať po rozbúrených vodách riek. Začali ho priťahovať pereje a vodopády. Samozrejme, že si urobil kurz na splavovanie divokej vody, čo tu nazývajú white water – biela voda. Už

ho nič neudržalo na pokojných vodách Tim River v Algonquinskom národnom parku a v roku 2000 sa púšťa do veľkého dobrodružstva, splaviť riekou Haricanaw, dlhú 533 km. Samozrejme, že to trvá jeden a pol týždňa. Laco to s priateľmi absolvoval a je nadšený z nádherných zážitkov počas pobytu v úplnej divočine. Po tomto ho niekoľko rokov pokúša splav povestnej rieky Missinaibi, až v roku 2004 si splní sen a splavuje ju. S jedlom však rastie chuť, a tak rok čo rok sa púšťa do stále väčšieho dobrodružstva.

V roku 2005 splavuje riekou Broadback, aj napriek tomu, že ju predchádzala povest veľmi nebezpečnej rieky, ktorá vzala život jednému jeho známemu. Všetko dobre dopadne a znova krásne zážitky a kopa nádherných fotografií. V roku 2006 pokorí riekou Moisie a v roku 2007 riekou Leaf River

tečúce nádhernou divočinou severu Kanady. Spochiňku absolvoval splavy s väčšou skupinou priateľov. Neskôr sa však púšťa do dobrodružstiev len vo dvojici s priateľkou Lynnette. V roku 2008 je to sústava riek Depas/George River. Všetde sú nádherné vodopády a breh lemujúce skalné steny. V roku 2009 splavuje riekou Du Sable-Caniapiscou-Koksoak. V roku 2010 je to Vachon a v roku 2011 Puvirnituq. Nezapodnuteľné zážitky a nádherné fotky zo svojich výprav prezentuje aj na web. stránke: <http://sites.google.com/site/landtrips/>. Kto je zbehlý v angličtine, môže si prečítať, a kto nie, pozrie si aspoň krásne fotografie.

V zimnom období absolútne nezaháľa a venuje sa behu na lyžiach. Niekoľko rokov sa už pravidelne zúčastňuje CSM (Canadian Ski Maraton), Kanadského lyžiarskeho maratónu. Prebojoval sa postupne až do zlatej skupiny, kde sú tí

najotrlejší lyžiar, schopní dva dni uhaňať 160 km zasneženou krajinou, a popri tom nocovať pod holým nebom. Aby toho nebolo málo, venuje sa ešte aj orientačnému behu. Aj tu je úspešný, ovšem ak sa mu občas podarí stratiť mapu, potom ho z brindy musia ťahať šarmantné súperky. Lackova bohatá športová aktivita takto vyústila až do zdolania maratónu v meste jeho mladosti. Preto ho obdivujem a klobúk dolu.

Ing. Daniel Vrbjar, Kalinova

SPOMIENKA

*Už nevidíš slnko, krásny deň,
 na muránskom cintorine sníváš
 svoj večný sen.
 Už niet návratu, ani nádeje,
 len cesta k hrobu nás k Tebe zavedie.
 Kyticu na hrob môžem Ti dať,
 chvíľu postáť a ticho spomínať.*

Dňa 1. Januára 2012 uplynie 5 rokov čo nás navždy opustil milovaný manžel, starostlivý otec, starý otec, pán

JÁN BEŇO

S láskou a úctou spomínajú manželka Eva, synovia Jožko a Janko s rodinami a ostatná rodina

Milí spoluobčania,

dovoľte nám, aby sme sa poďakovali Vám všetkým, ktorí ste sa podieľali na záchranej pátracej akcii po nebohom Karolovi Kubcovi, ktorý

tragicky zahynul na jeseň tohto roku. Úspešnosť rozsiahlej pátracej akcie bola podmienená a absolútne závislá na vedomostiach, skúsenostiach a osobnej zaangażovanosti vedenia LS OZ Muráň a jej pracovníkov. Oceňujeme, že všetok svoj čas počas celého pátrania venovali dobrovoľnej pomoci. Ďalej by sme radi poďakovali všetkým dobrovoľným aj profesionálnym zložkám z celého Slovenska a dobrovoľníkom z radov civilistov. V neposlednom rade by sme sa chceli poďakovať vedeniu a personálu penziónu Lykovec, ktorý sa staral o pohostenie pre účastníkov pátrania. Ich prístup bol mimoriadne ľudský a ústretový.

Naše poďakovanie patrí aj zboru pre občianske záležitosti za veľmi dôstojnú prípravu a priebeh poslednej rozlúčky. ĎAKUJEME.

Smútiaca rodina

Uzavierka

Pre prispievateľov do č. 1/2012 je 31. januára 2012 – osobné doručenie príspevkov, poštou na adresu redakcie alebo mailovú adresu.

MURÁNSKE NOVINY, EV3506/09, Obecné noviny, Vydáva obec Muráň,
 Adresa redakcie: OÚ MURÁŇ, č. 329, Tel: 058/4881029,
 e-mail: obec.muran@mail.t-com.sk, Šéfredaktorka: Mgr. Ružena Svoreňová,
 Graf. úprava a tlač: HLP Grafik s.r.o., Brezno